



УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ  
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Дипломске академске студије

Студијски програм: Српски језик и књижевност

Назив предмета	Теорије читања и интерпретације			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
	И	I	2+2	5
Наставници	Проф. др Сања Мацура			

Условљеност другим предметима

Нема

Циљеви изучавања предмета:

СТИЦАЊЕ ЗНАЊА ИЗ ОБЛАСТИ ИСТОРИЈЕ ПРАКСЕ ЧИТАЊА И ИНТЕРПРЕТАЦИЈЕ КЊИЖЕВНОГ ТЕКСТА. Упознавање студента с најважнијим теоријским школама читања и интерпретације у 20. и 21. вијеку. Укључивање студента у токове савремених оквира читања и интерпретације књижевног текста.

Исходи учења (стечена знања):

Студент ће бити оспособљен за примјену стратегија читања на књижевном тексту и за тумачење методолошких разлика унутар оквира концепата у вези са комуникативном структуром књижевног дјела. Биће постигнут студентов активан однос према прочитаном књижевном тексту. Студент ће моћи да аргументовано и књижевнотеоријски утемељено коментарише књижевни текст.

Садржај предмета:

*Теоријска настава:* Преглед историје и праксе читања од антике до савременог доба. Улога читаоца у Ингарденовој феноменолошкој теорији. Рани структурализам Ролана Барта – зачеци интересовања за читаоца. Јаусова теорија рецепције. Изеров концепт имплицитног читаоца. Пољска школа семиотичара – теорија књижевне комуникације. Појам наратера Џералда Принса. Reader response criticism – Стенли Фиш, Норман Холанд, Дејвид Блич. Умберто Еко – теорија тумачења књижевног дјела.

*Практична настава:* Тумачење одабраних текстова представника теорија читања: Роман Ингарден, „Доживљај, уметничко дело и вредност“; Х. Р. Јаус, „Естетика рецепције“ (изабрани дијелови); Волфганг Изер, „Лутајуће мотриште и читатељска свијест“; Стенли Фиш, „Књижевност у читаоцу: афективна стилистика“; Умберто Еко, „Границе тумачења“; Норман Холанд, „Украдено писмо, читање као лична трансакција“.

*Распоред тема по наставним седмицама:*

Кратак преглед историје и праксе читања од антике до савременог доба 1. дио

Кратак преглед историје и праксе читања од антике до савременог доба 2. дио

Улога читаоца у Ингарденовој феноменолошкој теорији 1. дио

Улога читаоца у Ингарденовој феноменолошкој теорији 2. дио

Рани структурализам Ролана Барта – зачеци интересовања за читаоца

Јаусова теорија рецепције

Изеров концепт имплицитног читаоца  
 Пољска школа семиотичара – теорија књижевне комуникације  
 Појам наратора Џералда Принса  
 Појам наратора Џералда Принса  
 Reader response criticism – Стенли Фиш  
 Reader response criticism – Норман Холанд  
 Reader response criticism – Дејвид Блич  
 Умберто Еко – теорија тумачења књижевног дјела.  
 Семинарски радови

**Методe наставe и савладавања градива:**

Садржај предмета обухвата историјске, теоријске и методолошке приступе пракси читања и интерпретације књижевног текста, те је основна метода усмено излагање (ex chatedra). У складу с темом наставног часа, ова метода се допуњава видео пројекцијама и дијалогом са студентима. Приликом излагања семинарских радова, студент је позицији усменог излагача.

**Литература:**

**Обавезна:**

N. Koljević, N. Petković i dr. „Moderna tumačenja književnosti“, Sarajevo, 1988.  
 Лешић и др. „Сувремена тумачења књижевности“, Сарајево, 2006.  
 Ана Бужињска, Михал Павел Марковски, „Књижевне теорије 20. века“, Београд, 2009.

**Шира литература:**

Јеспер Свенбро, Г. Кавало, „Како су читали Грци како Римљани“, 1998.  
 Роман Ингарден, „Доживљај, уметничко дело и вредност“, Београд, 1975.  
 Snežana Milosavljević Milić, „Virtuelni narativ – ogledi iz kognitivne naratologije“, Sremski Karlovci – Novi Sad, Niš, 2016.  
 Снежана Милосављевић Милић, „Фигуре читања“, Београд: Службени гласник, 2013.  
 Лешић и др. „Модерна тумачења књижевности“, Сарајево, 1991.  
 Снежана Милосављевић Милић, „Оквир књижевног текста – од морфолошког приступа до когнитивног метаконцепта“, Philologia Mediana, год. VIII, бр. 8, Ниш: Филозофски факултет, 2016, 705–737.  
 Снежана Милосављевић Милић, „Временско искуство приче – ка ревизији атемпоралних аспеката текста“, У: Jezik, književnost, vreme, Književna istraživanja, Zbornik radova (ur. V. Lopičić, B. Mišić Ilić), Niš: Filozofski fakultet, 2017, 33–45.  
 Х.Р. Јаус, „Естетика рецепције, 1978,  
 Umberto Eco, „Granice tumačenja“, Beograd, 2001.  
 Сања Мацура, „Наративни лавиринт – Улазак“, друго издање, НУБРС, 2018.  
 Сања Мацура, „Наративни лавиринт – У средишту“, НУБРС, 2018.  
 „Umjetnost riječi“, бр. 2–4, 1974,  
 „Књижевна критика“, 20, 1989, бр. 3,  
 „Теорија ресепције у науци о књижевности“, zbornik radova (prir. Dušanka Maricki), Beograd, 1978.

**Облици провјере знања и оцјењивање:**

Закључна оцјена представља збир свих наведених облика провјере знања.

Присуство и активност (10 бодова)	1. семинарски рад (20 бодова)	2. семинарски рад (20 бодова)	Завршни испит (50 бодова)		
-----------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	---------------------------	--	--

10%	20%	20%	50%		
<b>Поседна назнака за предмет:</b>					
Нема.					
<b>Име и презиме наставника који је припремио податке:</b> Проф. др Сања Маџура					